

Előfizetési árak:
 Egész évre fnt 10.—
 Félévre „ 5.—
 Negyedévre „ 2.50
 Egy hóra „ 1.—
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
 Főplacc, a városháza
 szemben.

Hirdetések a legmér-
 sékeltebb Árszámítás
 mellett.

Megjelenik mindennap,
 Vasárnap kivétellel

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Meghívó.

A Csapó-Péterfiai választókerületben a Szabadelvü-párti választókat felkérem, hogy f. hó 24-ikén, vasárnap délelőtt 1/2 11 órakor a Bika vendéglő kistermében összegyűlni sziveskedjenek.

Tárgy: Belső ügyek, nevezetesen egy utcai elnök és egy bizalmi férfi választása.

Debreczen, 1895 november 21.

Géresi Kálmán

I. sz. kerületi pártelnök.

A nagy vita.

Debreczen, november 23.

(—s) Ellenzéki körökben a költségvetés tárgyalásának megkezdése előtt az a jelszó volt kiadva, hogy az idén „nagy vitát” kell rendezni. Mi ennek a jelszónak nem adtunk hitelt, mert sokkal sajnósabb tapasztalataink vannak a budgetviták terén, sem hogy ne viseltetnénk a legnagyobb szkepticizmussal az ellenzéknek nagy vitára irányuló szándéka iránt. Szkeptikus várakozásunkban nem is csalódtunk, amennyiben az ideai költségvetési vita bármilyen elnevezhető, csak nagy-nak nem. Nagy vitának mi csakis azt taksálhatjuk, a melynek során nagy eszmék, elvek vitattnak meg, nagy gondolatok kerülnek fölszínre, de ilyesmit a mostani vita folyamán vajmi keveset

hallottunk. Ellenben annál többször és annál unalmasabban ismételve kellett végig hallgatnunk a választási állítólagos visszaélésekről és egyéb ellenzéki természetű thémáról szóló panaszokat. Az ellenzék tehát tulajdonképen nem nagy, hanem csakis hosszú vitát produkált, amit mindenkinek, a ki a szónokokat csak némi figyelemmel kísérte, be kell látnia. Tegnapig nem kevesebb, mint 40 ellenzéki szónok beszélt, de ha ezekkel szembe állítjuk a szabadelvü párti mindössze 7 felszólalót, köztük Lukács László pénzügyminisztert, Perczel Dezső belügyminisztert, Pulszky Ágostont, Berzeviczy Albertet és Láng Lajost, akkor a mérleg szembeszökő módon kedvezőtlenül billen az ellenzék hátrányára, mert ebben az öt beszédben több volt az érdemleges tartalom, mint az összes ellenzéki panaszos parafrázisokban.

A hosszú vita következményeképen már el is jutottunk oda, hogy a budgetnek az idén törvényerőre való emelkedését kizártnak kell tekinteni, a minek folytán Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésének végén beterjesztette az indemnity javaslatot. Hogy ennek beterjesztését csakis az a 40 beszéd akarta, a melyeknek tizedrésze is elég lett volna, az kétségtelen s épp oly kétségtelen az is, hogy 36 beszéd bátran elmaradhatott volna, a nélkül, hogy ennek az ország kárát vallotta volna, sőt ellenkezőleg határozottan előnyös volna, ha ma 12 üléssel

előbbre és közelebb volnánk azon reformokhoz, a melyek a költségvetést követőleg tárgyalásra várnak, s a melyeket maguk az ellenzéki pártok sürgetnek a legjobban, de azért mégis késleltetik azok tárgyalását.

Ez a két reform: a kir. Curiának a választási ügyekben való bíraskodásáról és a közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslatok, amelyek már régen keresztül mentek a bizottsági tárgyalás retortáján s jó ideje várnak sorjukra. S ha majd a Ház plénuma elé kerülnek, akkor az ellenzék bizonyára nem fog késni keserű szemrehányásokat tenni a kormányának, a miért e javaslatokat előbb nem juttatta a Ház asztalára s akkor majd hiába fogjuk az ellenzéki pártokat a 40 beszédre figyelmeztetni.

— Belföldi hírek. (Indemnity.) A képviselőház tegnapi ülése végén Lukács László pénzügyminiszter beterjesztette az indemnity-javaslatot, amelyet előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottságnak adtak ki. — Stomfai választás. A néppárt tudvalevőleg ifj. Zichy János grótot akarta felléptetni képviselőjelöltjéül Stomfán. De ifj. Zichy János gr. nem lép föl Stomfán és így Latkóczy Imre államtitkár a stomtai kerületben ellenjelölt nélkül áll. — (A függetlenségi- és 48-as párt egyesülése.) Az egyesülés tárgyában mind a két pártkör által kiküldött öt-öt tagu bizottság ma fog Kossuth Ferenczrel összejönni. Az egyik részből a bizottság tagjai: Ugron Gábor, Szederkényi Nándor, Meszlényi Lajos, Szalay Károly és Hoitsy Pál, a másik részből Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Tóaly Kálmán, Haviár Dániel és Komjáthy Béla.

T Á R C Z A.

A művészpár.

Irta: Alphonse Daudet.

Hogy is ne szerettek volna egymásba! Mindaketten oly szépek, oly híresek voltak, mindaketten ugyanegy színházban énekeltek, mindaketten minden este ugyanegy érzelmot tolmácsoltak. Nem lehet büntetlenül játszani a tülzel. Nem lehet huszszor egy hónapban, olvadékony hangon, fuvolakiséret mellett mondani: „szeretlek”, a nélkül, hogy a szó valóságga ne vállalják. Az egyforma művészi törekvésben magtalláltak egymást, a megható szerelmi dalok, a fényes öltözékek megvesztegették őket — s így szerettek egymásba, a festett világ szemeláttára. A szerelem nyitott ablakon osont be mindkettőnek a szívébe, mikor mint Lohengrin és Elza az ablaknál álltak. A szerelem hozzájuk férközött, a Capulet ház erkélyének oszlopai között, mint Romeo és Julia az első reggeli napsugárnál énekeltek:

„A csalogány volt és nem a pacsirta.”
 Ez az érzelem fedte be őket szende varázsával, mikor holdfényes éjjelen, mint Faust és Margit szomoruan egymásmellett ültek, félig elboritva jázminból és viruló rózsáktól.
 Nemsokára egész Páris tudta szerelmüket, s természetesen, nagyra érdeklődött irántok; a saisonban épen valami új opera

került színre. Kétszeres érdekléssel figyeltek a két csillag játékára s énekére, melyek egyforma fényvel és ragyogással váltak díszére a nagy Opera egének. Végre, mikor egy este a tetszés rendkívüli mérvet öltött, szinte orkányszerűvé vált, s a függönyt többször kellett felhuzni, mint máskor, Romeo és Juliája közt, ki kaméliákkal hintett fehér atlasz ruhájában bájolóan nézett ki, nyilatkozásra került a dolog. Mintha tulvilági hév fogta volna el a két művészt, mintha ellenállhatlan hatalom sarkalta volna őket. Szerelmüket, melyben ez este olyan valaminek kellett lenni, mit azelőtt nem éreztek, a kettős, kölcsönös diadal teljes kitérésre bírta. A kezek találkoztak, s míg a nézőtérrel az örömrivalgás fölhangzott, a színpadon forró szerelmi vallomások váltattak. A két csillag találkozott pályáján, kogy azután egy közös pályafutásra egyesüljenek.

Az esküvő után egy ideig nem léptek föl; csak az első gyönyörmámor szétfoslása után énekeltek ismét, újra mint Romeo és Julia. E naptól kezdve különös változás volt észlelhető. Azelőtt a férfi volt a tekintélyesebb, becsültebb rész. Idősebb, tapasztaltabb volt, ismerte közönségét minden gyengéivel együtt, a azért nagyon jól tudta, hogy mint kell vele bánni, azt lehet mondani, hogy szinte beleénekelte a földszintbe és a páholyokba. Hozzá képest a másik rész csak tehetséges tanítvány volt, kinek eleve hódol-
 tak azon föltevésben, hogy genialis tehet-

sége később pompásan ki fog tejleni. Hangja még érdes, kemény volt néha, nélkülözötte a teljes csiszoltságot, a teljes kerekedséget, valaminthogy vállai sem voltak még oly kerekdedek, mint a hogy kívánatos lett volna.

Viszátérvén menyegzője után a színpadhoz, egyik régi szerepében, tömött, mind a mellett lágy, pompás hangja már az első hangjegyeknél elbájolta a közönséget. A hangvétel oly biztos volt, mint még soha, s tiszta, mint a harang. A tetszés moraja suhant végig a termen. A csodálkozás általános volt, — s az egész estén keresztül a közönség főfigyelme ő benne összpontosult, a tetszés orozslánrésze neki jutott.

A szép asszonynak ez volt élete legszebb napja. Oly boldognak érezte magát; kimondhatatlanul boldognak; szeretett volna ujjongani örömben; megkönnyebbülten lélekzett föl, — hiszen elérte azt, a miről egykor annyit álmodozott. Férfijének persze majdnem kijutott, szinte elfeledkeztek róla; s a mint a tulságos erős fény mély árnyékot idéz elő, mellőzve érezte magát, azt hitte, hogy ugy tekintik, mint a legutolsó kóristát, s ez nagyon elkomorította. Arra persze nem gondolt, hogy az énekesnő szenvedélyes, izzó játékának, pompás énekének egyedüli tárgya ő volt, hogy ez a bensőség és hő, mely a közönséget annyira föllekesítette, egyedül az ő szerelméből vette eredetét, hogy egyedül ő lobbantotta lángra a nő mély szemeiben lappangó tüzet.

— **Közföldi hírek.** (A német császár és az ezredéves kiállítás.) Mint Berlinből jelentik, Vilmos császár a magyar kormányhoz hozzájárult, hogy a millenniumi kiállításra a muzeumokban lévő összes magyar történelmi vonatkozású tárgyak, fegyverek, zászlók, ezimerek és pajzsok Budapestre küldessenek. (A szultán nyilatkozata.) Konstantinápolyból sürgönyzik, hogy a szultán megtagadta a nagykövetség második állomás hajójának bevoulását, egyszersmind kijelentette, hogy erőszakolás esetén a végsőre is készen áll.

Az államháztartás.

Budapest, november 22.

A magyar koronához tartozó állampénztárak bruttó-bevételei és kiadásai, az 1895. évi július 1-től szeptember 30-ig terjedő idő alatt, összehasonlítva az 1894. év hasonló időszakának állampénztári kimutatásaival a következő látszólag kedvezőtlenebb eredményt adják. Az 1895. év III. negyedének bruttó-bevételei 2,981.859 forint 14 krral kisebbek, a bruttó-kiadások ellenben 2,824.660 frt 31 krral nagyobbak mint az 1894. év III. negyedében. A folyó év III. negyedének mérlege e szerint 5,806.519 frt 45 krral kedvezőtlenebb, mint volt az 1894. év III. negyedének mérlege.

E mérleg megítélésénél figyelembe kell venni, hogy az 1895. évre előirányzott kiadások 31,5 millióval haladták meg az 1894-re megállapított kiadásokat és így a folyó évben az egyes időszakokra nagyobb hányada esik a kiadásoknak, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Már maga ez a körülmény igazolja a keletkezett különbséget.

Az 1895. év III. negyedének bevételei, mint már említettük, 2,981.859 frttal kedvezőtlenebbek, mint a megelőző év hasonló időszakának bevételei, dacára annak, hogy a következő eredmények kedvezőbbek az előző éviéknél és pedig: a fogyasztási és italdóknál 486.910 frttal, a dohányjövédéknél 444.800 frttal, a jogilletéknél 402.741 frttal, a sójövédéknél 207.311 frttal, a posta és távírdánál 100.089 frttal az állami gyáraknál 690.420 frttal, az erdőknél 169.005 frttal.

Azonban jelentékeny visszamaradások

is fordultak elő; így a tiszai és szegedi kölcsönél 901,204 frt, az egyenes adóknál 1.335,294 frt a visszamaradás.

Egészen véve nem szabad ezekenél az összehasonlító kimutatásoknál semmi képen sem észre nem venni, hogy a közvetett bevételek nagyobbak a tavalyiaknál és hogy a kevesebb bevételek ideiglenes, részint pedig átmeneti jelleggel bírnak és az év végeig minden valószínűség szerint lényeges korrekturet szenvednek.

Nem szabad továbbá szem elől téveszteni, hogy a legtöbb kiadási többletet egy-egy olyan vis major okozta, a melyről a költségelőirányzatban nem lehetett előre gondoskodni, hogy gyorsított munka teljesítéseket, már a millenniumi ünnepekre való tekintettel is, sok téren követeltek. Ezek a munkateljesítések most a szükséges több kiadásokat követelik, melyeket e szerint csak korábban tettünk, de előbb-utóbb okvetlen tennünk kellett volna.

Az egész kezelést a tisztaság, világosság és korrektség mintája képen kell megjelölnünk, — mondja a P. C. — semmi szépítés, semmi mesterséges csoportosítása a számoknak. Lukács pénzügyminiszter tökéletesen megfelel nehéz feladatának. A számokat beszélteti és csak annyit mondhat velük, amennyit jelenteniök kell. A pénzügyek terén az a legnagyobb érdeme ennek a miniszternek, hogy úgy adja az ügyállást, amilyen és azért van az ország szorgalma, kitartása, becsületessége és államférfiai képessége iránt a legnagyobb bizalommal.

Irodalom — Művészet.

* **Népies vallás-erkölcsi olvasmányok.** „Koszorú” cím alatt különböző szerzőktől húsz füzet népies kiadványt bocsátott közre a „Magyar Prot. Irodalmi Társaság”. A füzetek czimerei: Az ócska biblia, Forgács Endrétől. A gályarabok története, Marton Sándortól. A Barkóék árvája, Csengey Gusztávtól. A vizözön, Bitay Bélától. Bethlen Gábor, Vajda Ferenczről. A talált gyermek, Székely Li lától. Vége jó, minden jó, S. Szabó Józseftől. Huszár Gál, Thury Etelétől. Dévai Bíró Mátyás, Budai Jánosról. Testamentom, Kecskeméthy Istvántól. A bibliás asszony, Kalocsa Rózától. A vadossalvi pap, Csengey Gusztávtól. Nádasdy Tamás háztája, Payr Sándortól. A

vasárnap megünnepléséről, Csiky Lajostól. Két püspök anyja, Vajda Ferenczről. Ionka, Bányai Gézáttól. Egy öngyilkosjele, Székely Lillától. Földi mennyország, Krussely Bálinttól. Livingstone Dávid, Szabó Adártól. A kínos kiállítás, jól megválogatott s magyarosan irt népiratkák között van egy csomó érdekes elbeszélés, néhány tanulságos életrajz, több oktató történet s egy pár korrajz, mindenik arra szánva, hogy a keresztény népet és a serdülő ifjúságot vallásos hitében erősítse s erkölcsiiben nemesítse. A jóra való vállalat rendkívüli olcsóságánál fogva is nagyon alkalmas arra, hogy a magyar népnek minél szélesebb körben elterjedjen. Egy-egy tüzet ára 4 kr., tíz füzetnél nagyobb küldeményt portómentesen szállít az Irodalmi Társaság főbizománya. Magrendelések Horváth V. könyvkereskedőhöz (Budapest, Akadémia bérháza) intézendők.

S z i n h á z.

* **Debreczeni színész. Nem a jelenlegi debreczeni színházról valamelyik tagjáról van szó, hanem egyik patriótáknak, az ev. ref. egyház lelkes gondnokának otrokocsi Véghe Jánosnak bájos leányáról, o. Véghe Vilma kisasszonyról, aki az országos színi akadémia négy évi tanfolyamát nagy sikerrel bevégezvén, most itthon, családjá körében pihen. A kisasszony az idén végezte be a cursust s a vizsgáló bizottság a legzebb reményeket kötötte pályájához. Alighogy kikerült az iskolából, már a vidékről többfelől kapott szerződési ajánlatokat, de minthogy szíve hazafelé vonzotta, egyelőre azokra nem reflectált, bevárja a debreczeni színháznál most fenforgó director-pályázat eredményét. Az új művésznek különben a közel jövőben fellép színpadunkon, a mely alkalmat a „Tücsök” czimszerépét fogja interpretálni. A debut elé, a művész nagy számú rokonságán kívül is, városszerte általános érdeklődéssel néznek.**

Millennium.

— A kiállítási sajtóiroda értesítései. —

Gyermekek a kiállításon.

Az ezredéves kiállítás főhivatása és így természetes törekvése is, hogy felöleljen mindent, ami Magyarország ezeréves múltját és teljes jelenét tökéletesen föltárja, Hogy

Már csak ennek az egy goldolatnak is büszkévé kellett volna őt tenni, de ő nem gondolt az ilyesmire, mert művészi hírsága nagyon is meg volt sebezve. Az előadás végezte után azonnal magához hívatta a el que főnökét, s a legkeserűbb szemrehányásokat tette neki: hogy az ő föllépését, távozását, nem tapsolták meg kellőleg, hogy a harmadik felvonás nagy jelenete után egy kéz sem mozdult. Egyenesen az igazgatóhoz fog menni panasza!

Édes Istenem!

Panaszkodhatott volna, a hogy akart, a claque kifejtette minden erejét, nem használt semmit; a közönség kegyével kizárólag a nőt ajándékozta meg, s ezen nem lehetett változtatni.

S hozzá még a nőnek az a szerencsése is volt, hogy most éppen azokban a szerepekben lépett föl, melyekben mindig legerősebb volt, melyekben tehetségét és külső előnyeit oly pompásan érvényre emelhet. Oly nyugalommal és biztonsággal lépett a színpadra, mint a hogy egy nagyvilági nő megy a táncsterembe: a siker biztos előérzetében.

A férj minden újabb siker után komorabb, boszaukodóbb, idegesebb lett; bántotta, hogy oly gyorsan kiment a divatból, s hogy a közönség tetézése osztatlanul nevének jut. Sokáig igyekezett elrejtteni mindenki elől, különösen neje elől, hogy ez az új áramlat bánja őt; de mikor egy este a nő ötödikjébe vezető lépcsőn fölhaladtak s a nő alig bírván vinni a sok csokrot, a mit ez este kapott, diadalától mámorosan mondá: „Ma

pompás esténk volt!” — férje csak annyit felelt neki: „ugy találd?... De ezt oly gunyosan, oly keserűen, hogy a szegény fiatal nő előtt egy pillanat alatt lehullt a lepel az igazságról.

Férje féltékeny volt! De ez nem volt a szerető féltékenysége, ki szíve asszonyát egyedül akarja bírni, a ki másnak még azt sem engedi, hogy rátekinthessen, — nem, ez a művészirigy, gyűlölködő, kibékíthetetlen féltékenysége volt.

Most már sok dolognak akadt magyarázata. Most már tudta a nő, hogy minden ária végén, valahányszor őt tetézéssel halmozták el, s az ujjongás véget nem akart érni, a férj miért tekintett közönyösen, szórakozva a közönségre, s azután miért öltött tekintete oly különös kifejezést, mintha ezt akarta volna a halgatóságnak mondani: „Ha tapsotokkal egyszer fölhaltok, talán nekem is szabad lesz énekelnem.”

Oh a tetszés, a taps, az ujjongás, a kihívás! Mint árasztják el ezek a nézőtér, mint ballani ezeket egyformán a színpadon, a színpad mögött, a ruhatárban. A kinek valamikor része volt az élvezetben, az nem felejtetheti el soha.

Nagy művészeknek, kik megváltak a színészeti pályától, nem valami betegségben vagy talán végelegyengülésben halnak meg, hanem eltűnnek, mert nem lehetnek taps nélkül.

Hősünket a közönség részvétlensége folytán csekélyebb fokú kétségbeesés környékezte. Bosszankodott, veszekedett, mérgező-

dött. Erélyes-éget akart magára erőltetni, a kedvetlen hangulatot úgy akarta elviselni mint valami elháríthatatlan sorsot, s nem egyszer mondta magában, mielőtt a színpadra lépett volna: „De végre az én nőm, s én szerelem őt.” — Hiába!

Minden igazi, valódi érzelem eltompul, mihelyt a színpadi élet mesterséges, erőltetett érzelmeiről van szó.

Néjt még mindig szerette, de mint énekesnőt gyűlölte, s idegenkedett tőle. A nő észrevette mind ezt, s úgy figyelt férje tetteire, eljárására, hangulatára, minden legkisebb óh-jára, mint ahogy egy nagy betegre szokás. Kezdetben a nő maga igyekezett saját diadalát kibébiteni, az által, hogy nem játszott teljes erőjéből, félhangon énekelt, stb. De mikor a lámpák elé lépett, az új elhatározások szétfoszlottak. Mi tévő legyen? Ismét megszokott verve-jével énekelt, — tetszése nem engedte hogy bilincseket rakj nek reá. Azután engedékenynek, hálásnak igyekezett mutatkozni férje iránt, vagy táncot, vagy mérvadó nézetet kérve tőle, például, hogy miként kellene ezt vagy amazt a szerepet fö fogni.

A férj természetesen sohasem volt megelégedve.

A bizelgő jószívűség hangján, mint a milyen hamis és megbízhatatlan barátok közt szokott arakodni, így szólott nevének egy este, újabb diadalán után.

— Jóban kell megadnia vigyázni kicsikém! Ma megint nem vitted semmire! Ha így folytatod, sohasem lesz belőled semmi.

mindenki ott találjon mindent, ami a multat magyarázza, a jelent megmutatja s a jövőre biztat és buzdít. S nem is fog onnan hiányozni semmi, ami tudóst, kutatót, művészt, író, mesterembert, kereskedőt, földmivelőt, katonát, idevalót és külső országit érdekelhet. S noha eddig még semmiéle kiállítás se produkálta, egy kis házaga lett volna ennek a teljességnek, ha kimarad belőle a gyermek, aki ha kijut az ország nagy ünnepeire, a legtöbb impressziót kapja és őrzi meg a csodaszámba menő látottaktól.

Három irányban kellett a gyermekekről gondoskodni, s ez minden tekintetben teljesen megtörtént. Elsőben látóvalót kap a gyermek a neki épült gyermek pavillonban. Oriási karácsonyfa, a gyermekjátékok ezer féle teja: kard, puská, csákó, ólomkatona, papíra a fiúnak, baba, csifra babaruhá, butor, főzőszer-szám a leánynak. Azután szórakozó és tartózkodó hely is kellett a gyermekeknek. Erre való lesz a pavillon tágas udvara. A falakat vad szőlő futja be, a földet száraz lágy homok fűdi. Két bódé lesz az udvaron, az egyikben játékokat árulnak, a másikban gyümölcsöt, süteményt, tajtot.

De nemcsak a gyermekeket, a nagyokat is érdekli majd a gyermek pavillon, legfőképp a fiatal mamákat. Megtanulhatják itt mi káros a gyermeknek, s minő bajokat okoznak az egészségtelen festékekkel színezett enni-valók, a rossz szerkezetű butorok és egyéb tárgyak. De látják majd a czél szerűt is, jót is. Erre való lesz a minta gyermek szoba, amely nemcsak izlés dolgában lesz mintaszerű, hanem egészségi szempontból is.

Igen csinosnak ígérkezik a gyermek-pavillon két másik szobája is: a kalotaszegi és a békésmegyei. Ezeket az említett vidékek szokása és izlése szerint rendezik be, odaváló holmikkal, s hogy szemrevalóbb legyen a két szoba, a megfelelő ruhába bujtatott bá-bukkal fogják élénkíteni. A békésmegyei szobában épen karácsony ünnepét tartják, a szoba közepén karácsonyfa lesz, a békési szokások szerint földszítve.

Orvosi osztálya is lesz a gyermek-pavillonban. Itt állítanak ki: a Stefánia gyermek-kórház, ortopéd intézetek, védhímlőoltó intézetek stb.

De talán a legérdekesebb rész s bizonyosan a legértékesebb a retrospektív kiállítás lesz. Gyermekreliquiák, antik játékok,

bölcsők, ruhák, ékszerek, butorok a mult időkől. Mindenesetre nagyérdékű látóvaló lesz ismert és nagynevű emberek gyermek-kori játékeit, babaruhát, bölcsőjét együtt látni. Ennek a kiállításnak a rendezését nagyon előkelő hölgybizottság vezeti, melynek védőasszonya *Klotild főhercegnő*, elnöke gróf *Wenckheim Frigyesné*, alelnöke *Dániel Ernőné*.

A gyermekpavillon már teljesen felépült, s most a belső díszítését csinálják. A berendezés és beosztás terve már szintén elkészült.

A Kárpát-egyesületről.

A magyarországi Kárpát-egyesület — *Keleti Kárpátok osztálya* f. évi november hó 17-én tartotta meg Kassán XVIII-ik közgyűlését.

Az évi és pénztári jelentésből azt vesszük ki, hogy 1894-ben a bevételek 1661 frt 16 kr., a kiadások pedig 747 frt 02 kr. tettek ki úgy, hogy az 1895-ik évre 914 frt 14 kr. pénztári maradvány eredményezett.

Az 1894/95-ik évben Máramarosban a „Hoverla“ alatti nagy menház elkészült és az aggteleki barlang utmunkálatai folytatottak. Hasonlóképen ki lettek javítva és megfelelően erősítve a szádellői völgy összes hidjai.

1894-ben 704-en, 1895-ben pedig 643 turista látogatta meg az aggteleki barlangot. Ezek közül 1894-ben összesen 420, vagyis 60% és 1895-ben 440, vagyis az összes turistáknak 68% járta keresztül az egész barlangot.

Az 1896. évre a következő munkálatok határozottak el:

Egy lakház építése az aggteleki barlang új bejárata mellett a második vezető számára, a barlangbani utépítkezések folytatása, továbbá egy kényelmes ut építése „Hoverlára.“ Végre elhatározottak, lehetőség szerint, Körösmező vasuti állomás közelében egy turista szállót építtetni és ahhoz a központi választmány, valamint a hatóságok támogatását kikérni.

A millenniumi kiállításon az osztály a köve kezű tárgyakkal lesz képviselve:

Az aggteleki barlang terrajza több képpel a barlang belsejéből. Továbbá egy cseppkő csoportozat és diluviális korzakbeli esontmaradványok.

Kiállítatik továbbá a „Hoverla“ menháznak egy mintája és több turista térkép.

Az osztály a kiállítás látogatói közt ingyen szétosztandó rövid utmutatót fog összeállítani az aggteleki barlangról és a Máramarosról.

Elhatározottak továbbá, hogy a jövő évi XIX-ik közgyűlés Körösmezőn fog megtartatni. Végre következő pótválasztások ejtettek meg:

A máramarosi kerület választmányának elnökévé Szabó Adolf főerdő tanácsos ur, második alelnökké pedig Páris Frigyes ur lett megválasztva.

A b-szki kerületi választmány titkárjává Sziklay Lajos főerdész ur választottak. Választmányi tagokká megválasztottak Erdélyi Gyula ur, Urbanovszky L., Draski Gábor és Páris Oszkár urak.

Szigmeth
ügyvivő alelnök.

Városi és megyei hír.

— A fogyasztási és italadók bérlete.

Ujévtől fogva három esztendeig maga a város lesz Debreczen határán kezelője mindenféle ital- és fogyasztási adóknak. — A novemberi közgyűlésnek a már közölt napirenden kívül lesz még egy tárgya: tanácsi jelentés az italmérési és fogyasztási adók kibérléséről, melyre megbízatását közgyűléstől nyerte a tanács. A szerződés 1896, 1897. és 1898-ik évekre, még pedig az első évre föltétlen kötelezettséggel, a két hátralévő évre pedig a felmondhatás föltételével kötött meg, évi 315.512 frt 36 kr. bérért. E tekintélyes összeg következőleg oszlik meg: esik

a borfogyasztásra	87712.45 frt.
a husfogyasztásra	72880.85 "
a czukorfogyasztásra	39783.66 "
a söritaladóra	45002.35 "
a szeszitalmérési adóra	70127.04 "

Mindezt házi kezelés után kell a városnak beszednie, semmit nem szabad albérlőkre bízni. A tanács külön kezelő személyzetet fog beállítani.

Azután minden képzelhető módon megakadályozni iparkodott őt az éneklésben.

— Vigyázz magadra édesem, nagyon pazarul bánasz hanganyagoddal. Olyanba kapsz bele, mely felülhaladja erődöt. Nyugodjál egy kicsit, nagyon rádérne a szünetelés.

Sőt a legcsekélyebb ürügybe is belekapaszkodott, csak hogy az éneklésben megakadályozza:

— Ma ne énekelj, náthás vagy! Árthatna hangodnak!

Sőt néha annyira ment, hogy egészen jogosulatlan szemrehányásokkal állt elő:

— Ma a duett fináléjában megint gyorsan énekelte. Elrontottad az egész hatást, kiforgattad az egész szerepet.

Az elvakult férfi nem vette észre, hogy épen az ellenkezője állt annak, a mit ő mondott, hogy ő volt az, ki akadékoskodott a játékokban, ő volt a ki mindig korábban kezdte az éneket, s korábban végezte, csak hogy megelőzze a tapsot; ő volt az, ki, hogy a közönség emlékeztetésére visszaidézte saját magát, mindig a színpad előrszén játszott, s nejt a második sorban igyekezett szorítani. S a nő azért sohasem panaszkodott, mert végtelenül szerette férjét. Diadalai elnézővé tették őt, szelidségre hangolták. De mit használt az? Minden este szerényen visszavonulni igyekezett, de folyton kihívták, örületetes tapsok közt, s a helyett, hogy a csendes sötétben magához jöhetett volna, el kellett viselnie a dicsőség, megtisztelés nehéz következményeit.

Színházi körökben e szerepirigység leg-

kisebb részlete azonnal ki szokott tudódni; a collegák nagyon mulatták magukat a házaspáron, s volt bő aratás a rossz éleceknek és csipős megjegyzéseknek. Az énekesnek számtalan bókot mondtak neje képességeiről. Oda adták neki azon hírlapokat, melyekben a kritikások négy teljes hasábon magasztalták egekig a művésznő tüpeményszerű énekét, míg a divatból meglehetősen kiment énekesről csak pár sorban emlékeztek meg. Mikor egy este a férj épen egy ilyen kritikát olvasott végig, dühtől remegve szaladt neje ruhatarába, s az összemorzolt hírlapot szeméi elé tartva kiáltá:

— Ez az ember talán szeretőd volt ezelőtt?

Ilyen sértő nyilatkozatokra ragadtatta magát. Szegény asszony! Pedig mennyire bálványozták, ünnepelték és irigyelték! Neve minden tárgyon olvasható volt, szalagokon, nyakkendőkn, a papírgyárosok kartonjain, az illatszerüvegeken, süteményeken, — s mind a mellett mily szomorú, mily szánalomraméltó volt az élete. Alig mert egy újságlapot is felütni, attól való félelmében hagyta az maga dicséretét olvashatja benne: a virágokat, melyeket a színpadra dobtak, saját könyüvel öntözé, s azután elszáradni hagyta az öltözé egyik félreeső zugában.

Végre, teljesen vissza akart vonulni a színpadtól, de ezt férje nem engedte.

— Azt fogják még mondani, hogy én készítettelek téged erre a lépésre.

Igy tartott tovább köztük a kellemetlen, kínos viszony.

Egyik első előadás estéjén a művésznő a színpadra lépett. Valaki ezt suttogta fülébe: „Jól vigyázzon magára; valamit terveznek kegyed ellen, valami összeesküvést szöttek.“

Nevetett e figyelmeztetésen. Cselszövény ő ellen? Szent isten, ugyan miért? Hiszen általános rokonszevnek örvendett, a clique és coteria kódén teljesen kívül esett.

Mindez igaz volt, s annak az embernek mégis igaza volt. Az opera közepén, mikor férjével együtt egy duettet énekelt, mikor hangja épen a legmagasabban szárnyalt, mikor egyik hang úgy következett a másikra, mint a fölfűzött gyöngyszemek, a mély, áhitatos esendet hangos püsszegés szakította félbe. Az egész közönség magánkül volt csodálkozásában és fölháborodásában, épen úgy, mint ő maga. Mindenki visszafójtá lélekzetét, várva a történéndőket. Az énekesnő félbeszakítá énekét, mert melle és torka megtagadta a szolgálatot.

Egyszer csak egy borzasztó gondolat villant meg agyában, egy gondolat cikázott át elméjén, mely ésbomlással fenyegette. Férje egyedül volt vele a színpadon, szemben vele; a nő mereven nézett rá mintha tekintetével lelkébe akart volna hatolni. Férje szemében és szájszögleteiben egy guny mosolyt fedezett föl.

A szegény asszony megértett mindent. Könyök szöktek szemébe s görcsös zokogásban törve ki, a színpalak mögé menekült a sötétbe.

Saját férje fütyöltette ki.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszavételére a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknek jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 8—5 óra közt, vasárnap és ünnepeken d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepeken d. e. 11 órákor.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Felnévelés. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kezdés a felkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az Árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órákor.

Színház mindennap este 7 órákor.

— **Istenitisztelek** Vasárnap a következő lelkészek fognak szerepelni az istenitiszteleknek: az ev. ref. templomban d. e. 9 órákor a nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán, a kistemplomban Dicsőfi József, a Kossuth-utcai templomban Ferenczy Imre s. lelkész, az ispotály templomban Szilágyi Imre s. lelkész. A róm. kath. templomban reggel 7 órákor misét tart Pálffy Béla, 9 órákor dr. Wolafka Nándor prépost, szent beszédet mond. Fél 11 órákor csendes misét tart Molnár Kálmán. Délután 3 órákor litániát tart Pálffy Béla. Keresztyén tanítást tart Kovács Márk. A rózsafüzér ajtosságát végzi dr. Wolafka Nándor prépost. Az ág. ev. templomban d. e. 10 órákor Materny Lajos tart istenitiszteleket.

— **Megsürgött miniszter.** A kereskedelemügyi miniszter még ma sem erősítette meg Szabó Kálmán nagykereskedőnek a kereskedelmi és iparkamara elnökévé választását. — Emiatt a halogatás miatt Szent-Királyi Tivador, Gyöffy Aladár, Kaszanyitzky Endre kereskedők, Stern Győző és Riesz Henrik gyárosok taviratilag kérték fel a minisztert, hogy az október 10-én választott elnök megerősítése tárgyában sürgősen döntson, tekintettel a képviseltetést igénylő fontos kereskedelmi érdekekre.

— **Meghívó.** A debreczeni torna-egylet holnap délelőtt tartja meg az ujjonnan felépült tornateremben tisztújító közgyűlését.

— **Iskolaügy.** Tisztelettel tudatom az érdekelt t. cz. szülékekkel, hogy folyó hó 25-dik napján, hétfőn reggel elemi iskoláink megnyitnak és azokban a tanítás megkezdetik. Debreczen, 1895. nov. 22. Némethy Lajos ev. ref. iskolaszék elnöke.

— **Uj Baldácsy báró.** Ilyen cím alatt közöltük, hogy Baár Janos nemrég elhunyt róm. kath. valásu fővárosi polgár összes vagyonát egy budapesti ev. ref. felsőbb leányiskolára hagyta. E hagyaték mint azóta olvastuk 75,000 frt készpénzből és tíz házteléből áll. Az összes érték meghaladja a 200 000 frtot.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítem a szüléket, hogy az izr. elemi iskolában folyó hó 25-én hétfőn ismét megkezdődik a rendes tanítás. Debreczen, 1895. november 22. Dr. Kardos Albert igazgató.

— **Meghívó** a debreczeni jótékony nőegyesület 1895. nov. hó 24-én d. u. 4 órákor az Árvaház üléstermében tartandó választmányi gyűlésére. Tárty: 1. Intézkedések a kartonbárra. 2. Szegélyezések. 3. Folyó ügyek.

— **Vasutások előléptetése.** Az államvasutak igazgatósága, mint a M-g. értesül, a karácsonyi előléptetési terminus alkalmára közel 2200 hivatalnok előléptetését fogja

javasolni a kereskedelemügyi miniszternek. Minthogy rendszerint csak 1500—1700 tisztviselőt szoktak minden év karácsonyán előléptetni, az ezidei előléptetés az eddigiéknél léptetni, az ezidei előléptetés az eddigiéknél mintegy 30—35 százalékkal kedvezőbb. Az előléptetések túlnyomó része természetesen az alsóbb fizetési osztályokba tartozó tisztviselőkre vonatkozik, de általában a csekélyebb fizetésű hivatalnokok előléptetési viszonyai az idén aránylag kedvezőbb lesz, mint a magasabb rangúaké. Ha a miniszter az államvasutak igazgatóságának előterjesztését jóváhagyja, mikor az összes államvasuti alkalmazottak nyolcz százaléka fog karácsonykor magasabb rangba, illetőleg magasabb fizetési osztályba jutni.

— **A ki a végrehajtót nem szereti.** Voltaképpen a végrehajtó urakkal nagyon kevés m. kir. polgár rokonszenvezik, mikor hivatalos minőségben vizitálnak nálunk. Hanem azért mégis csak leültetik arra a pam-lagra, melyet az ezekutor ur rögtön jegyzőkönyvileg fel is becűl és tudakozódnak becses egészségi irányában. Egy bérkocsitulajdonos azonban nem tartozik azok sorába, aki avval is parolázik, akinek szives készséggel leharapná az orrát. A bérkocsis felakarta iratni a botját is, mely veszedelmesen hasonlít Góliáth urnak a muzeumban őrzött sétatálcájához. A kézmozdulattól annyira megijedt a végrehajtó, hogy a rendőrségig meg sem állott. Az affér elintézését érdeklődéssel várják.

— **A polgári kör bálja.** Bizonyára még élénk emlékezetében van a tánc kedvelőinek a legutóbbi farsang egyik diszes és népes bálja, a polgári-kör bálja, s előreláthatólag örömmel olvassák most is azon hírünket, hogy mint minden évben, úgy most is egy kedves estét akar a polgári-kör szerezni a mulatni vágyó fiataloknak, a mennyiben — az eddigi sikerektől indítva — egy bál tartását határozta el, melynek idejéül a jövő év január hó 25-ik napját tűzte ki. — A rendező-bizottság már alakuló félben van s az előmunkálatokon a bál elnöksége már szorgalmasan dolgozik. A bál a „Bika” disztermében fog megtartatni. — Dacára annak, hogy a meghívók még szét sem küldettek, már is nagy érdeklődés mutatkozik Debreczen ez egyik fényes bálja iránt s kitudja, hogy bány bájos leány kéz fogja e közleményünk után kedves mamáját ostromolni, hogy oda minden áron vigye el; hát még ha azt is eláruljuk hogy a ropogós csárdást, kőrmagyart stb. Rácz Károly kedvelt zenekara huzza.

— **A debreczeni gazdasági egylet** napirenden lévő közzgazdasági ügyeket zó d asztalon kívül tehát asztalnál is tárgyalni akar. Évégéből két társas-vacsorát rendez az idén. Az egyikre már ma este összegyűlnek a Bika egyik éttermében. Kiki tetszése és étlap szerint étkezik. A vacsorára a gazdasági tanintézet tanárai és a méntelep tisztjei szintén hivatalosak. December 14-én lesz fehér asztal mellett a második gazdasági eszmecsere.

— **Meghívó.** A debreczeni cipész-ipartársulat 1895. december hó 8-án vasárnap, a „Margit”-tűrdő diszermében jótékony-célú pénztára gyarapítására zártkörű tánc czal egybekötött társas-vacsorát rendez. Belépti-díj személyenként — melyben a vacsora díjja is befoglaltatik — 1 frt, csupán a táncmulatsághoz belépti díj 50 kr. A vacsora kezdete pontban 8 órákor. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak Wedner Gusztáv urhoz (Kossuth-utca) vagy Müller Béla urhoz (Kismester-utca) 1111 sz. Zenész Veres Tóni elsőrendű zenekara. Jegyek a vacsorához, a meghívó előmutatása mellett, előre válthatók: Wedner Gusztáv Cziczó Lajos és Nemes Gábor urak üzleteiben.

— **Tanítók fegyelmi ügye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy most érkezett körrendeletében felhívja a főispánok figyelmét arra nézve, hogy miután a népiszkolai hatóságokról szóló törvényzikk az állami és községi iskolai tanítók fegyelmi ügyeit, bi-

zonyos esetekben még a felekezeti tanítókat is a közigazgatási bizottság hatáskörébe utalja az iskolának és a fegyelmi eljárás alá vont tanítónak érdekében is. ezen ügyek a lehető leggyorsabban bonyolításának le. A fegyelmi vizsgálatok elrendelésénél az illető főszolgabíró polgármester kötelezendő, hogy a vizsálatot záros határidő alatt, lehetőleg a határozat vételétől számított 8 nap alatt fejezze be s a közig. bizottság az ügyet a vizsálat befejeztétől szintén 8 nap alatt tárgyalja, úgy, hogy a fegyelmi ügyek, melyek következtében a tanító hivatalos állásától felfüggesztetett 30 nap alatt befejezést nyerjenek. Ha az nem volna lehetséges, a miniszter értesítendő.

— **Dalestély.** A debreczeni dalegylet 1895. december hó 1-én vasárnap az „Arany Bika” disztermében Hiteasy Lajos diszkar-nagy vezetése és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett zártkörű dal- és zene-estélyt tart. Az estély műsora: „Honfidal” Zimaytól. „Muzsikálnak” népdal-egyveleg Lánytól. „Fa u végén” Washingtontól. „Tudod ugy-e” népdal-egyveleg Palotásytól. „Országos bordal” Therntől. Belépti-díj személyenként 1 frt. — Család jegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté 8 órákor. Ezyleti, alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti jegyet nyernek. — Belépti-jegy nélkül a terembe senki sem bocsáttatik. — A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 50 krt fizet. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. Az elnökség. Felkératik a nagyérdemű közönség, hogy az előadandó karokat csendben meghallgatni sziveskedjék. A meghívók kívánatra előmutatandók.

— **Szomorú ébredés.** Egyszobozói embernek pénzre volt szükségé és mivel nyolcz mázsa tengerit nélkülözhetett, behozta azt Debreczenbe és eladta 36 forintért. Mivel pedig nem akart ő sem eltérni az ősi áldomástól, ellépett a Miklós-utczára és egy kis kocsmában időgátni kezdett. Innen-onnan cigány is került, szólt a klarinét és fogyott a sestetakerti vinkó erősen. Majd a csigekertire került a sor, melytől azután úgy beruggott emberünk, mint egy Krupp-ágyu. Ilyen állapotában a kocsmá-pajzán tündére is mellé ült, borral, csókkal kínálgatva a magasabb-zférékba járó atyafit. Ámde a beruggásból is van ébredés és így történt, hogy emberünk is felébredt mámorából. Ébredése azonban kínos volt, mert szomoruan tapasztalta, hogy a nyolcz métermázsa tengeri ár elpárologott zsebéből. A gyanu a tündérré irányult és így a rendőrség is beleavatkozott a dologba. A károult pedig azzal a gondlattal valahogy csak kibékült volna, hogy elveszett a 36 forint, de szepegeve ballagott haza, mert mint mondja a felesége szörnyen kardos asszony, ki nem ismeri a tréfát.

— **Intézkedések a sortésvész ellen.** A földmivélsügyi miniszter valamennyi törvényhatóságokhoz körrendeletet inézett az ország több részében fellépett s a gazdaságoknak, kereskedőknek nagy károkat okozó sertésvész továbbterjedésének megakadályozása céljából. A körre delet legfontosabb passusa az inficiált-gyáros területen való eljárásra vonatkozó intézkedés. E szerint a sertésvész gyanujának esetében az illetékes első fokú hatóság azonnal értesíti az állami állatorvost, a ki aztán ha határozottan m-g nem állapíthatta a vést, a gyanus álatból több szervet rögtön tartozik felküldeni Budapestre, a kir. állatorvosi akadémiába, ahol a szaktanár veszi beható vizsgálat alá azokat. A hatóság utasítja aztán a közegeket az inficiált területen való további eljárásra.

— **Föld lá rejtett tohón.** Klein József sámsoni lakostól néhány nap előtt elloptak egy tehenet. A csendőrök tüvé tették érte a határt, de csak nem találták meg. Titkos feljelentés érkezett aztán hozzájuk, hogy a tehen a fanczikai erdőszéiben egy nagy, földalatti üregben van elhelyezve. A hely részletesen le volt írva s a helyszínére ment csendőrök meg is találták ott. A szomorú

rabságtól megtört tehát öröm böggéssel üdvözölte szabadítóit, kik aztán a megkerült jószágot gazdája hoz vették.

— **A Margit-fürdőből.** E fürdő gőzfürdőjének női osztálya teljesen renováltván igen szépen felszereltetvén, holnap vasárnap reggel újra megnyílik. Megnéztük az ujonnan helyre állított helyiséget, s gyönyörködve szemléltük annak finom csinját, nemes izlettességét. Különösen szép a nagy vízmedence-terem, fehér-zöld falazatával. E hirt azzal hozzuk olvasóink szíves tudomására, hogy e szerint vasárnaptól kezdve a korunk minden modern követelményeinek megfelelő szép fürdő gőzfürdőjének egy női, mint férfiszakaszra a nagyérdemű közönség szolgálatára állandó.

— **Drágább lesz a czilinder.** Istenem, mikor még háromszor festettük meg a posztó kalapjainkat Keszler Jakab kalaposmesternél. Akkor az új kalap, meg háromszor való festés, rámba huzás nem került összevissza két forintnál többre s mi mégis mindig új kalappal gigerliskedtünk. Azóta nagyot fordult a fejünk körül a világ, meg vele a kalap sorsa is. Ma festett kalapba járni nem lehet, a kalapos gunyos mosolylyal fogadja hennünket, ha megakarnók festetni a régi főveget. Az uri kalap ára pedig ma drágább mint az asszonyoké s joggal egy csöpp szemrehányást se tehetünk az asszonyoknak, hogy nekik minduntalan kalap kell, tavaszi, nyári, őszi, meg téli kalap, mert ugyanennyiféle kalap kell nekünk férfiaknak is egy-egy évben. A divat menyköve belescapott a férfikalapok közé is. Egyik forma kergeti a másikat s a kalap-gyárosok már-már kifogynak a nagynevű emberekből, akiknek a nevére keresztelni muszáj egy-egy új divatuk lapot; s ha az emberiség nem gondoskodik új nagy emberek gyártásáról, a kalap-gyárosok szörnyű zavarba jönnének s kénytelenek lesznek a hirhéd betörők és gyilkosok neveihez nyulni. A divat új teret nyitott a czilinder kalapnak s ezt sikerült fenn is tartani a hegemonia magaslátán. A czilinder ma is a kalapok királya — még Kamerunban is, ahol a négerék nagy előszeretettel hordják — a nyakuk körül olyanformán t. i., hogy leskalpirozzák a tetejét s csak a karimájára reflektálnak. A czilinderviselőket azonban komoly veszély fenyegeti. A selyem-plüs gyártól ugyanis nemrég kartell kötöttek s a czilinder szövetségét közös elhatározással megdrágították. Erre most a bécsi czilinder gyárosok is népes gyűlést tartottak s elhatározták, hogy a kartell ellen kontrakartellbe lépnek. A két harczó fél között azonban a harmadik ezuttal nem nevet, mert ők is azt határozták el, hogy olcsóbb fajta czilindereket árát 50 krral, a finomabb fajtájukat egy forinttal emelik. Most hát a czilinder viselő is oda jutottak, ahol a régi kalap korszaka a kalap megfestetésében találta meg gazdálkodás bölcsességkövét: egy-egy a czilindert annyiszor fognak — kivasaltni, — ahány-szor csak elbirja az a czilinder.

— **Hangverseny.** A cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara Krause Antal karnagy vezetésével holnap d. u. 4 órakor a Margit-fürdő dísztermében ismét hangversenyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Induló. 2. Nyitány, a „Baudita-sztrájk“ operettből Suppéétől. 3. „Feleségeink“ keringő Fahrbahtól. 4. Andante a III-ik szimfóniából Haydn-tól. Szünet. 5. Regényes nyitány Kellertől. 6. a) „Märchen“ Komzák-tól. b) „Vásárhelyi sétatérén“ Dankó Pista dala. 7. „A reservista álma“ Ziehrertől. 8. „A szép bécsi nő“ gyorspolka Gleisnertől. 9. Induló.

— **A zár alól feleldozott Hortobágy.** A hortobágyi pusztán nyár óta folyton zár alatt van száj- és körömfájás miatt. E ragályos állati betegségek végre teljesen megszűntek, miért is a rendőrőrkapitány a polgármester utólagos beleegyezésének reményében a zár alól az egész pusztát feloldotta.

— **Nagy alapítvány a kollegiumnak.** A debreczeni ev. ref. egyházmegye lelkészi ka-

rának szép alapítványairól ösmert egyik tisztelt tagja Basa Bálint h.-bagosi lelkész és neje született Györy Krisztina huszonkét, ezer koronás alapítványt tettek a debreczeni kollegiumban. Az alapítvány kamatai első-sorban az alapítók családjaéhoz tartozó ref. vallású tanulóknak, másodsorban ev. ref. lelkészek szegényesorsú szorgalmas gyermekei, harmadsorban pedig h.-bagosi, kismajzási, n.-bajomi és szerepi származású ref. vallású ifjak segélyezésére fordítandók. Ha még így sem akadnak pályázók az ösztöndíjakra, akkor megmaradt kamatok iróalmipályadíjakul tüzendők ki a tanári karok által. A szép alapítványból négy-négyezer koronát tanítóképezdén, gimnáziumban jogi és teológiai akadémiákon tanuló ifjak ösztöndíj-alapjául, négyezer korona kamatai pedig tápintézeti ellátásra fordítandók. A kezes alapítók ezen kívül kétezer koronával négyezerre növelték a filozófiai fakultásra már előbb tett kétezer koronás alapítványokat. Ezen összeg kamatai szintén ösztöndíj-alapjául szolgálnak. A felállítandó filozófiai fakultásnak az első ösztöndíj-alapítványt tehát Basa Bálint és neje tették, kik alapító leveleket tegnap muatták be a püspöki hivatalnál.

— **Eljegyzés.** Publik Ernő, a debreczeni önkéntes tűzoltóestifelet főparancsnok-helyettes ur művelt és bájos leányát, Arankát a mai napon eljegyezte Morvai Sötér, a debreczeni önkéntes tűzoltóestifelet ezakasparancsnoka. — Áldás kísérje a szerelemből kötött frigyvet.

— **Egy agg nő halála.** Tisztes polgárasszony, özv. Sárga Jakabné Bányai Mária halt meg tegnap 80 éves korában. Nagy kiterjedésű család gyászolja.

— **A debreczeni lötenyészbizottmány** holnap d. e. 1/2 10 órakor ülést tart a gazdasági tanintézetben. — Onnan kirándul a mentelepre.

— **A mártonfalvai rablás.** A mártonfalvai közösi pénztár igazi kirablóját még mindig kutatják. Csak a minap irtuk meg, hogy a hirhéd fél-zemű Sívágó Jánosban gyanították a bűnöst, akit el is kísérték Nyiregyházára. Tegnap este megint letartóztattak egy urasan öltözött fiatal embert a Szent-Anna utcza végén, a Bárány-csapszék előtt, épen mikor egyik debreczeni barátjától búcsuzott és lóra akart ülni. A fiatal ember Pekács István nevű állítólag végzett gazdász, aki Acsádon, Vámos-Pécsen és Sámsonban falusi viszonyokhoz mérten felette bő köitekezéssivel keltett gyanút s így kísérté figyelemmel minden mozdulatát az acsádi csendőrség, mely tegnap este rá is tette a kezét. Pekácsot ma reggel átkísérték Nyiregyházára.

— **Leégett dohány-hodály.** Nagy tűzvészről értesít hadházi levelezőnk. A napokban ugyanis a Hadhához közel eső Vidi-pusztán, a Reichman Ámin tulajdonát képező, most a Wohl Adolf által bérelt tanyán leégett egy 48 öl hosszú, 4 öl széles dohány-hodály, melyben a bérlőnek és a feles dohánysoknak összesen 5137 póré dohánjuk volt száritásra felaggatva. A tüzet éjjel 12 és 1 óra között Radácsi Mihály, a bérlő alkalmatlantólja vette észre, ki épen őrági szolgálatát teljesítve, megkerülte a 7—8 katasztrális holdon fekvő tanyát s már épen laká-ába akart térni, mikor visszatekintve észrevette, hogy a dohány-hodály egyik vége ég. Jeladván azonnal, de hiába volt a legnagyobb erőmegfeszítés, leégett az egész hodály. Annyi haszna azonban mégis volt a korai segélyhasznak, hogy a körül fekvő épületeket megmenették. Az éber őr azt hiszi, hogy a gyújtogató — mert a vizsgálat kidávitte, hogy a tűz gyújtogatásból eredt — azalatt, míg ő a hodály mellett ément, egy ott közelfekvő szalmakazalban húzódott meg s csak mikor ő eltávozott, vitte a gyújtó anyagot a hodályhoz. A kár 5—6000 frt. Az épület és dohány biztosítva volt. A gyújtogatót erőlyesen nyomozzák.

— **Sajtóhiba.** Lapunk mai számának mellékletén „A tűzhely mellől“ című versbe értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. A vers első strófájának harmadik sora végén angyal helyett aggyal olvasandó

— **A báró ur.** Zöchling Matild kisasszony, a ki egy bécsi színháznak tehetősege és formás tagja, pár nap előtt illatos levelet kapott. Erlanger báró volt aláírva, és a levél írója arra kérte a kisasszonyt, engedje meg neki, — hogy meglátogassa. Matild kisasszonynak igen jó szíve van külföldben is, hát még egy milliomos báróval szemben! Természetesen azt válaszolta:

„Jöjjön. Ekkor és ekkor otthon leszek.“ Nos a báró ur megjelent a kisasszonynál, a ki nagyfokú csodálkozását fejezte ki, hogy a vendége Erlanger bárónak mondja magát.

— **Hisz én ismerem Erlanger bárót!** — szölt a kis Matild. — Annak egészen más formája van!

— **No természetes!** — felelt a fiatal ember. — Én annak a másíknak az öccse vagyok.

Azzal a fiatal báró, a ki igen szeretetreméltó és elegáns ifjunak bizonyult, lült a kis színész nő boudoirjában, csevegni kezdett, tréfálkozott és határozottan megnyerte kellemes modorával a Matild kisasszony rokonszenvét. Erlanger báró tréfálkozva lehuzta a kis színész nő ujjáról a gyémántgyűrűt, a saját ujjára huzta és azt mondta:

— **No nézze, milyen jól illik a kezemre.**

Csakugyan, olyan jól illett, hogy a báró ur egyelőre az ujján is hagyta. Aztán hirtelen bámolni kezdte a művész nő aranyóráját, a mely ott feküdt egy márványasztalkán és tréfálkozva azt is zsebre vágta. Majd pedig hirtelen a zsebéhez kapott, kivette a tárczáját, egy pillantást vetett be és fölkiáltott:

— **Ezer ördög!** Csupa ezres van nálam s én most nem tudom kifizetni a fiakkereket!

A következő pillanatban elvette a Matild kisasszony erszényét, mely a kis művész nő ölébe volt, megolvasta, mennyi pénz van benne — 135 frt volt — és azt mondta, hogy egyelőre — kölcsön veszi e szerény összeget, de másnap majd megadja. Később a báró ur megkérdezte:

— **Mondja csak muczus, mennyi adóssága van? Ki fogom fizetni!**

Matild kisasszony mondott egy numerust s aztán a báró ur gyöngéd búcsút vett új barátjától:

— **A viszontlátásra — holnap!**

Csak mikor már elment, akkor jutott eszébe a kisasszonynak, hogy a fiatal báró feledékenységből magával vitte a gyémántgyűrűt is, az óráit is. De azért a leány nem aggódott. Hisz azt mondta, — holnap eljön megint. De ő sem holnap, sem holnapután nem jött mire aztán Matild az igazi Erlanger báróhoz fordult, megírván neki, hogy az öccse micsoda rossz tréfát csinált. Csak akkor derült ki, hogy a kisasszony alaposan felült valami ügyes szé hámosnak, akit most a bécsi rendőrség erősen keres.

Táviratok.

Bernolák halála.

Budapest, november 23. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Bernolák miniszteri tanácsos ma délelőtt elhunyt. A boldogult tevékeny munkásságot fejtett ki és halála veszteség a közéletre.

Mátyás király szobra.

Budapest, november 23. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Hegedüs Sándor felkérte a kormányt a Ház mai ülésén, hogy támogassa a Mátyás király szobor ügyét. Bánffy br. miniszterelnök készséggel ígérte meg a támogatást.

Interpelláció.

Budapest, november 23. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Sima képviselő interpellációt terjesztett be a kormányhoz a tisztviselők szavazati jogát illetőleg, melyre az illetékes miniszter kimerítően fog válaszolni.

A világ legjobb fénymáza!
FERNOLENDT
fénymáz.

Cs. k. szabad.
gyár. Alapított
1832
Bécsben

A ki lábbelijét
fekete színűvé, fé-
nyessé és tartóssá
akarja tenni, az
vegye csak a

Fernolendt fénymáz
Mindenütt kapható!

A sok értéktelen utánzat kiküldése végett
kérem névaláírásomra vigyázni

154 **St. Fernolendt.**

8724 tk.

1895.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak, Szöllőssi Bálintné végrehajtást szenvedő elleni 105 frt 11 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbírószék) területén lévő, Debreczenben fekvő, a debreczeni 432. sz. jkvi A+1. r. 445 hrsz. beltelkes házra 331 frt 80 krban és A+2. r. 11662 hrsz. szántóföldre az árverést 46 frtban eszennel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi december hó 23-ik napján délután 3 órakor ezen kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak tartotnak az ingatlanok bec-árának 10%-át vagyis 33 frt 18 kr és 4 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, — avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélytani.

Kelt Debreczenben, a kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1895. évi október hó 8-ik napján.

Rottler,
kir. törvényszéki bír.

A megyesi

szalámi-gyár és sertéshizlalda részvénytársaság
MEDGYESEN (Erdély)

szíves tudomására hozza a nagyérdemű fogvasztó-közönségnek, hogy újonnan felépített gyárakban még ezen ősz folyamán mindennemű füstölt kolbász és hufélék, nemkülönben főtt hurkafélék gyártását megfogja kezdeni

Azon körülmény, miszerint a nagy kiterjedésű saját sertéshizlalda és minden a legújabb vívmányoknak megfelelő gépekkel ellátott gyár azon kellemes helyzetbe juttatja fentnevezett részvénytársaságot, hogy a versenyt minden tekintetben felveheti és azon jó reménye van, hogy pontos, gyors és gondos kiszolgálása által a nagyérdemű fogvasztóközönség figyelmét magára fogja vonni. Debreczen és környéke részére is kerestetik egy ügyes ügynök megfelelő provisióval. 157-5-2

Adler Jakabné
mosó- és tisztító müintézete
Debreczen.

Felvételi üzlet: főpiaz, Szotyori Nagy Károly-féle ház, a Kereskedelmi Akadémia mellett.

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy helyben, a Kereskedelmi Akadémia mellett, Szotyori Nagy Károly ur házában.

mosó és tisztító

müintézetet nyitottam. A fővárosban ezen szakmát huzamosabb ideig tanultam, valamint személyzetemet is a fővárosi első-rangu mosó és tisztító intézetekből hozattam s csakis szakavatott munkásokkal dolgozom.

Müintézetemben elvállalok mindenféle férfi és női fehérneműket mosatásra és tisztításra, függönyöket fehér és crémre tisztításra, férfi selyemkendők tisztítását, mindenféle akármilyen régi nyakkendőket tisztításra elfogadok olyformán, hogy azok teljesen új színezetet öltenek.

Meg kell említenem, hogy mosódbamban ártalmas szerek igénybe nem vétetnek.

Felkérem tehát, szíveskedjék becses pártfogásában részesíteni, én viszont igyekeznék fogok magamat arra érdemessé tenni.

Tisztelettel 791 5-1

ADLER JAKABNÉ.

Mosóda és lakás: Bárány-utca 2331.

Kiadó lakás.

Kossuth-Batthyányi-utca sarkán, Szabó Emma 2562. sz. házában egy

öt utczai szobából

mellékhelyiségekből álló

lakás kiadó.

149

Félegyházi János

fűszer-, anyag- és csemege-üzlete
Piacz- és Miklós-utca sarkán.

Ajánl az őszi idény beálltával legfinomabb Orosz Karaván-, Mandarin-, Pecco-, Narancs-, Imperiál és Seuchong-teákat.

Finom tokaji aszú Fehér és vörös

pecsenye-borokat,

ugyszintén tiszta izü

asztali borokat

literenkint 30 krajczártól feljebb.

790 10-1

Teljes tisztelettel

FÉLEGYHÁZI JÁNOS.

Tóth Béla

gyógyszertára
DEBRECZENBEN.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy

SÓSBORSZESZ

készítményemet, mely saját felügyeletem alatt készül, a forgalomnak átadtam.

Sósborszeszemnek vegytisztasága és gyógyhatása felől teljes biztosítékot nyujtok, és mindazon betegségeknél, a hol a sósborszesz-szükséges, a saját készítményemet ajánlom.

Tisztelettel

Tóth Béla

gyógyszerész.

Raktárak Debreczenben:

Csanak József
Ganovszky Lajos
Gerébi Fülöp
Király János
Kovács Mihály
Kún József

Leidenfrost Ármin
Lusztig Károly
Molnár Lajos
Parti Ferencz
Radeczky József
Raics Gyula
Rickl J. Zelmos
Szabó Zsigmond
Szent-Királyi Tivadar
Tóth Kálmán
Tóth Sándor és
Varga Lajos uraknál,

511-

valamint gyógytáramban.

Egy nagy üveg 90 kr., kis üveg 45 kr.

Nagy választék érkezett
selymekből
Menyasszonyi
és alkalmi ruhákra
bluzokra.
Szabó Lajos Fiai cég.

Miképp hirdessünk sikerrel?

Olcso	hirdetés	drága!
-------	----------	--------

DEBRECZENI ELLENŐR
XXII-ik évfolyam.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.
A megye és város legjobb köreibe bevezetett napilap.

DEBRECZENI REGGELI UJSÁG
II-ik évfolyam.
Megjelenik naponként hétfőt és ünnepnapokat kivéve.
A legolcsóbb napilap, mely rövid fennállása óta a társadalom minden rétegében a legjobban terjedt el.

Csak
olyan lapban tessék hirdetni, amely széles körökben van elterjedve, mert ezáltal **jelentékeny** üzleti eredményt lehet elérni; ellenben szűk körre szoruló **lapokban** minthogy annak az üzletemberre nézve célja nincs — nem ajánlatos **hirdetni** még akkor sem, ha az illető lapok a hirdetést nevétséges olcsó áron vállalják fel, mert a hirdetés csak akkor **hasznos** ha az erre fordított pénz az üzlet kiterjedése által többszörösen behozható.

Téli idényre!
TÓTH GYULA vaskereskedő
DEBRECZEN,
város-ház épületben, Hatvan- és főutcák sarkán.

TÉLI IDÉNYRE!
Legnagyobb választék kályhákban, kályha-előkben, kályhaellenzőkben és fakosarakban.

TÉLI IDÉNYRE!
Legnagyobb raktár vasbutorok, gyermekkoszik, fürdőkádák és vaskonyhák.

A világhírű Budweiszi porcellán kályhák egyedüli főraktára a legjutányosabb versenyárak és **5 évi** jótállás mellett.

! Nincs többé széngőz!

Mielőtt
Te rád
S a mig
Leszáll
Simitja
Ujja ny
Arany h
Mint ha
Susog h
Egész s
Csendes
Édes sz
Feldobo
Kezem
Odabenn
S te áll
Othel
A
között
jobban
A
egy pill
volna v
Mé
vad két
fájdalm
ereje m
Ta
natra á
Mi
Ho
de igaz
szokatla
Ro
Ott
platánfá
merített
Ké
Le
Mi
Ja
A sziv
delme,
kinja, e
nagy ö
betegsé
Pi
a szive
Ke
kedett
zet utá
a csóká
napokb
A
Az
menetre
Fé
levetett
A
kes fü
töldre
futott
Ou
dalán,
a balde
A
dékei
A
leányka
ragyog
araka
Et
O
kezéhe
A
A
tudja